

מבט לאיראן
5 - 19 ביוני 2016
ד"ר רז צימט

עיקרי הדברים

- ✓ אבדות כבדות לכוחות משמרות המהפכה בסוריה: לפחות 13 לוחמי משמרות המהפכה, בהם כמה קצינים, נהרגו בסוריה בשבועיים האחרונים.
- ✓ שרי ההגנה של איראן, סוריה ורוסיה נפגשו בטהראן ב-9 ביוני 2016 ודנו בהמשך שיתוף הפעולה הצבאי בין המדינות במערכה המתמשכת בסוריה.
- ✓ עלי-אכבר ולאיתי, יועצו לעניינים בינלאומיים של המנהיג העליון, הצהיר כי המאזן הפוליטי והצבאי בסוריה משתנה לטובת ממשלת סוריה ובעלות בריתה.
- ✓ שר החוץ העיראקי הצהיר, כי קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, פועל על אדמת עיראק בתור יועץ צבאי בידיעתה המלאה של ממשלת עיראק. הוא הדגיש, כי עיראק אינה מאפשרת לאף צבא או קבוצה מחוץ לעיראק להשתתף במערכה הקרקעית באלפאלוג'ה. דברי שר החוץ באים על רקע ביקורת גוברת הן מצד ערב הסעודית והן מצד פוליטיקאים סונים ושיעים עיראקים על מעורבות משמרות המהפכה במערכה לשחרור אלפאלוג'ה. ב-10 ביוני 2016 התקיימו בדרום-עיראק הפגנות של תומכי איש הדת והפוליטיקאי השיעי מקתדא אלצדר במהלכן הציתו המפגינים משרדים של מפלגות פוליטיות ומיליציות שיעיות המזוהות עם איראן והשחיתו תמונות של מנהיגי איראן.
- ✓ איראן גינתה את פיגוע הירי באורלנדו ללא התייחסות למיקומו במועדון המשמש את קהילת הלהט"ב.

כללי

■ איראן גינתה את פיגוע הירי באורלנדו. חסין ג'אברי אנצארי (Hossein Jaber Ansari), דובר משרד החוץ, הצהיר, כי איראן מגנה את הפיגוע בהתאם למדיניותה המבוססת על גינוי הטרור ומאבק נחוש בתופעה (אירנ"א, 13 ביוני 2016). איתאללה צאדק לאריג'אני (Ayatollah Sadegh Larijani), ראש הרשות השופטת, גינה, אף הוא, את הפיגוע ואמר, כי אף אדם אינו יכול להסכים עם רצח חפים מפשע (מהר, 14 ביוני 2016). הודעות הגינוי לא התייחסו לעובדה, כי הפיגוע התרחש במועדון המשמש את קהילת הלהט"ב.

■ מקור במשרד החוץ האיראני הכחיש דיווח לפיו כמה בכירים במשרד החוץ הם חברי כוח קדס של משמרות המהפכה. בריאיון לירחון רמזי-עבור (Ramz-e Obur), התייחס ג'ואד מנצורי (Javad Mansouri), מפקד משמרות המהפכה הראשון ומבכירי משרד החוץ לשעבר, להקמת כוח קדס של משמרות המהפכה וטען, כי כמה מבכירי משרד החוץ, ובהם עבאס עראקצ'י (Abbas Araqchi), סגן שר החוץ ושגרירי איראן לשעבר ובהווה בעיראק, בסוריה ובלבנון הם חברי כוח קדס, שעברו למשרד החוץ. בתגובת משרד החוץ לדיווח נמסר, כי הצהרות אלה אינן נכונות וחסרות כל בסיס (מהר, 15 ביוני 2016).

מעורבות איראן בסוריה ובלבנון

■ אבדות כבדות לכוחות משמרות המהפכה בסוריה: לפחות 13 לוחמי משמרות המהפכה, בהם לפחות ארבעה קצינים, נהרגו בשבועיים האחרונים בסוריה.

מפקד כוח קדס, קאסם סלימאני, בהלווית רזא ח'רמי (Reza Khorrami), לוחם משמרות המהפכה, שנהרג בסוריה (תסנים ניז, 7 ביוני 2016).

■ חסין דהקאן (Hossein Dehqan), שר ההגנה האיראני, אמר במהלך פגישה משולשת עם שרי ההגנה מסוריה ומרוסיה, שהתקיימה ב-9 ביוני 2016 בטהראן, כי איראן תומכת בפתרון מדיני למשבר בסוריה כל עוד אין בהפסקת האש משום חיזוק לטרוריסטים. הוא ציין, כי איראן רואה במאבק נגד הזרמים התכפיריים, הקיצוניים והציוניים ברמה האזורית והבינלאומית חובה אנושית. דהקאן הוסיף, כי איראן סבורה שפתרון למשברים בסוריה, בעיראק ובתימן מחייב מאבק נחוש בטרור והפסקת כל התמיכה הפוליטית והכספית לארגוני הטרור. הוא הודה לעמיתיו מסוריה ומרוסיה, פהד ג'אסם אלפריג' וסרגיי שויגו, על השתתפותם בכינוס שלוש המדינות למאבק בטרור והביע את תקוותו, כי המשך שיתוף הפעולה וההתייעצויות בין איראן, רוסיה וסוריה יסייע להשבת הביטחון לתושבי האזור (מהר, 9 ביוני 2016).

שר ההגנה האיראני, חסין דהקאן (תסנים ניוז, 10 ביוני 2016).

■ בפגישה עם שר ההגנה הסורי אמר דהקאן, כי איראן רואה זאת מחובתה להמשיך בתמיכתה בממשלת סוריה במאבק בטרור. הוא הדגיש, כי איראן תמשיך בתמיכתה בסוריה בהתאם לבקשת ממשלת החוקית, ובכלל זה באמצעות ייעוץ צבאי וסיוע הומניטארי (תסנים ניוז, 10 ביוני 2016).

■ במסגרת הכינוס המשולש של איראן, סוריה ורוסיה למאבק בטרור נפגש עלי שמח'אני (Ali Shamkhani), מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי, עם שרי החוץ מסוריה ומרוסיה. שמח'אני הביע הערכה למעורבותו של נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, בסוריה וקרא לקהילה הבינלאומית לתמוך במאמצים של איראן, רוסיה וסוריה בסוריה ולבודד את המדינות התומכות בטרור. אמצעי התקשורת האיראנים, שדיווחו על הפגישה, הציגו את שמח'אני כ"מתאם המאמצים הפוליטיים, הצבאיים והביטחוניים של איראן עם רוסיה וסוריה" (איסנ"א, 10 ביוני 2016).

עלי שמח'אני עם שר ההגנה הרוסי, סרגיי שויגו (איסנ"א, 10 ביוני 2016)

■ עלי-אכבר ולאיתי (Ali Akbar Velayati), יועצו לעניינים בינלאומיים של המנהיג העליון, אמר כי המאזן הפוליטי והצבאי בסוריה משתנה לטובת ממשלת סוריה ובעלות בריתה. בפגישה עם ראש האקדמיה למדעי החברה של סין ציין ולאיתי, כי איראן, רוסיה וסוריה נאבקות על בסיס מטרה משותפת נגד הטרור המציב סכנה בפני ביטחון מדינות האיזור (Press TV, 12 ביוני 2016).

■ משלחת של אגודת המרצים במכללה הדתית בעיר קום (Qom) קיימה בראשית יוני ביקור בלבנון במהלכו נפגשה עם מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה. חברי המשלחת, ובראשם איתאללה מרתזא מקתדאאי (Ayatollah Morteza Moqtadai), סגן יו"ר המועצה העליונה של האגודה, הביעו במהלך הפגישה את הערכתם ותמיכתם בחזבאללה על מאבקה "נגד הציונים והארגונים התכפיריים" (מהר, 8 ביוני 2016).

פגישת משלחת אנשי הדת מקום עם חסן נצראללה (מהר, 8 ביוני 2016).

מעורבות איראן בעיראק

■ אברהים אלג'עפרי (Ibrahim al-Jafari), שר החוץ העיראקי, התייחס במסיבת עיתונאים בעמאן לביקורת מצד סעודיה על מעורבותה הצבאית של איראן בעיראק ואמר, כי מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני (Qasem Soleimani), פועל על אדמת עיראק בתור יועץ צבאי בידיעתה המלאה של ממשלת עיראק. עוד אמר אלג'עפרי בריאיון לעיתון המצרי אלאהראם, כי איראן ממלאת תפקיד מייעץ בלבד בעיראק וכי הכוחות העיראקים פועלים לבדם בזירת הלחימה ועיראק אינה מאפשרת לאף צבא או קבוצה מחוץ לעיראק להשתתף במערכה הקרקעית (Press TV, 7 ביוני 2016). בהצהרה נוספת, שפרסמה לשכת שר החוץ העיראקי ב-10 ביוני 2016, נאמר, כי הדיווח לפיו סלימאני מונה כיועץ ממשלת עיראק אינו מדויק וכי הוא רק אחד מהיועצים המגיעים לעיראק, ובכללם יועצים אמריקאים. ממשלת עיראק התירה נוכחות של יועצים צבאיים משלהי יולי 2014 עם כינון הקואליציה הבינלאומית נגד דאעש, נאמר בהודעה (almasalah.com, 10 ביוני 2016).

■ דברי שר החוץ העיראקי באים על רקע ביקורת גוברת הן מצד ערב הסעודית והן מצד פוליטיקאים סונים ושיעים עיראקים בעקבות הדיווחים על מעורבות משמרות המהפכה וקאסם סלימאני בפרט

במערכה לשחרור העיר אלפאלוג'ה. ביקורת זו מבטאת חשש גובר מפני ההשפעה האיראנית על הפוליטיקה הפנים-עיראקית. הביקורת הפנים-עיראקית על המעורבות האיראנית גברה בחודשים האחרונים בטענה שזו מעודדת את העמקת השסע העדתי ומהווה התערבות בענייניה הפנימיים של עיראק. ב-10 ביוני 2016 התקיימו בדרום-עיראק הפגנות של תומכי איש הדת והפוליטיקאי השיעי מקתדא אלצדר (Muqtada al-Sadr) במהלכן הציתו המפגינים משרדים של מפלגות פוליטיות ומיליציות שיעיות המזוהות עם איראן והשחיתו תמונות של מכוון המהפכה האסלאמית, איתאללה רוחאללה ח'מיני, ושל המנהיג העליון של איראן, עלי ח'אמנהאי (אלשרק אלאוסט, 10 ביוני 2016).

מפגינים משחיתים את תמונת ח'מיני וח'אמנהאי בדרום עיראק (אל-ערביה, 10 ביוני 2016).

■ הפגנות אלה מהוות המשך למחאה האלימה מצד תומכי אלצדר, שפרצה באפריל 2016, במהלכה השתלטו המפגינים באופן זמני על בניין הפרלמנט העיראקי, השמיעו קריאות אנטי-איראניות חריפות ומחו נגד ניסיונות איראן להתערב בהתפתחויות הפוליטיות במדינה.

■ מוחמד ג'ואד זריף (Mohammad Javad Zarif), שר החוץ האיראני, דחה בחריפות את הביקורת מצד סעודיה כנגד מעורבותה הצבאית של איראן בעיראק ואמר, כי אינו זוכר שעיראק הפקידה את ריבונותה בידי סעודיה. הוא ציין, כי איראן משתפת פעולה עם עיראק ומסייעת לה במאבק בטרור וכי היא תעזוב את עיראק כאשר העיראקים יבקשו זאת ממנה (פארס, 10 ביוני 2016).

■ נזאר ח'יראללה (Nazar Khairallah), סגן שר החוץ העיראקי, קיים ב-12 ביוני 2016 ביקור בטהראן ונפגש עם עמיתו האיראני, סגן שר החוץ לענייני ערב ואפריקה, חסין אמיר עבדאללהאן (Hossein Amir Abdollahian). השניים דנו בהתפתחויות באזור, בשיתוף הפעולה הכלכלי בין המדינות ובמאבק נגד הטרור (איסנ"א, 12 ביוני 2016).

מעורבות איראן בזירה הפלסטינית

■ האתר בצירת (Basirat), המזוהה עם הימין הרדיקלי האיראני, פרסם ב-5 ביוני 2016 מאמר פרשנות בו נמתחה ביקורת חריפה על ועידת פריז, שהתכנסה בראשית יוני בניסיון להתניע מחדש את

תהליך השלום הישראלי-פלסטיני. במאמר שכותרתו: "כינוס לחיסול פלסטין" נכתב, כי מארגני הועידה תומכים באופן מוחלט ב"משטר הציוני" ואילו מדינות ערב, שהשתתפו בה, מתגאים בקשריהם עם ישראל ומדיניותם האזורית תואמת את רצון הציונים, כפי שהדבר בא לידי ביטוי במדיניות סעודיה בתימן ובסוריה. ועידת פריז לא נועדה, לפיכך, לפתרון בעיית פלסטין אלא לחיסול פלסטין. אם מדינות ערב באמת רוצות לתמוך בפלסטין, עליהן להעביר נשק לקבוצות ההתנגדות הפלסטיניות ולהיאבק "לצד ההתנגדות באזור כנגד הטרור המערבי-ציוני".

מעורבות איראן בתימן

■ חבר מועצת המומחים, חג'ת אלאסלאם סיד אבראהים ראסי (Hojjat-ul-Islam Seyyed Ibrahim Raeisi), נפגש עם משלחת אנשי דת מתימן ואמר, כי המלחמה בתימן היא בין "חזית המאמינים" למשטר הסעודי הנלחם נגד אזרחי תימן בשליחות ארצות-הברית וישראל. ראסי ציין, כי הקשר והידידות בין העמים באיראן ובתימן מבוססים על אמונתם הדתית המשותפת וכי איראן רואה בתמיכה בתימן חובה דתית, הלכתית ומהפכנית (תסנים, 15 ביוני 2016).